

Boh nám dáva seba cez BOŽSKÉ ČNOSTI:
VIERA, NÁDEJ, LÁSKA

10 otázka

VIERA

Rehoľné spoločenstvo je v prvom rade tajomstvom, ktoré je nazerané a prijímané rýdzo v postoji viery. Bez viery stratíme dôvody pre spoločný život.

Prostredníctvom viery mi Boh ukazuje bratov a sestry v novom svetle (Urážam Ježiša, že má zlý vkus, keď kritizujem sestru...)

Rastu viere napomáha **spoločná modlitba**, ktorá začína nazeraním na Boha v bratoch a sestrách – jeden kameň podopiera druhé..., „všetci jednomyselne zotrúvali na modlitbách...“ (Sk 1,14) Niekedy sa vytráca presvedčenie dôležitosti spoločnej modlitby a presvedčivosť spoločnej modlitby – len odbavovanie si pobožností...

Eucharistia je dôležitý budujúci prvok spoločenstva – buďte tým, čo prijímate = súhlas, že budeme vytvárať spoločenstvo.

Keď prestaneme chodiť do kaplnky riešiť si problémy, prestaneme budovať spoločenstvo.

NÁDEJ

Sv. Pavol povzbudzuje:

- Neprepadnúť únave
- Ak vydržíme, dočkáme sa úrody...

Opakom nádeje je **skepticizmus, pokušenie vzdať sa**, keď neprišli očakávané výsledky. (Výsledok príde, ale nie hneď!)

- ➔ Sú komunity, ktoré funguje spontánne, bez veľkých problémov, ale sú i také, kde členovia vynakladajú veľa obetí, úsilia a aj tak komunitárny život nejde...
- ➔ Hodnotu spoločného života ťažko zmerať!
- ➔ Sv. Fr. Saleský: „Keď chceš milovať, už miluješ...“
- ➔ V každom prekonávaní prekážok je skrytá energia – NÁDEJ (Problémy pomáhajú rásť!)
- ➔ Neexistuje ideálna komunita – nemôžeme sa tu na tomto svete „zabývať“ – naša vlasť je v nebi, my sme len pútnici... Predmetom našej nádeje je nebo!

Nádej má dvoch nepriateľov:

- ➔ **perfekcionalizmus** – chce ideálne a hneď. Ale musíme si byť vedomí, že svätosť nie je instantná záležitosť. Treba sa učiť pokorne prijímať slabosť svoju i druhých.
- ➔ **rezignáciu** (nezdravé prispôsobenie) – už to nejako vydržíme...

Potrebné je prosiť si od Boha, aby nám nebral ideály – dôvody k nádeji... a mať oči upreté na Ježiša! Predmet našej nádeje je pred nami. Boh stavia na ľudskej slabosti. Je to Božia vec. On nám dáva vieru a ako Abrahám, i my sme cudzinci, ktorí musia čakať, kým nám Boh nevystaví mesto s pevným základom... Odvaha prijať všetko nečakané je prejav Ducha.

LÁSKA

Bratský život je škola lásky. Láska je vrcholom dokonalosti. Ide o opak ako to bolo s Kainom: máme sa stať „strážcom svojho brata...“ – máme si nachádzať čas a priestor v srdci na Krista, ktorý prichádza ku mne v sestre, bratovi...

*Príklad cvičenia: držať sestru za ruku, pozeráť jej do očí
a podľa Veľpiesne lásky jej hovoriť:
Vždy som voči tebe trpezlivá, dobrotivá..., vždy ti verím...
Spytovanie svedomia:
mám takú lásku voči každej sestre v Inštitúte?*

Je Boží dar, že nám dáva sestry, ktoré nás majú radi. Tiež je Boží dar, keď je mám rada... Nikto nemiluje, kto sa necíti byť milovaný..

Čo robiť, keď dôjdu baterky... nemám rada, necítim, že ma majú radi?

- ➔ Ísť pod kríž (Boh nás miluje – uveriť tomu!)
- ➔ Tak ako „Ján ležal na Ježišovej hrudi“ – čo vyjadruje, že bol blízko Ježišovi –usilovať sa o túto blízkosť...

Keď ja zakusujem Božiu blízkosť, dobrotu, budem ju môcť dávať zakúšať aj druhým...

Cirkevné dokumenty hovoriace o kom. živote:

- o II. Vatikánsky koncil
- o Bratský život v spoločenstve
- o Vita consacrata
- o Nuovo milenio inuente
- o Znovuzačínať od Krista – sústrediť sa na duchovný život
 - vďačnosť a úcta za to čím sme
 - chopiť sa nových príležitostí obnoviť DŽ – obrátiť pohľad na tajomstvo Trojice
 - vnímať každého brata ako niekoho blízkeho, kto mi patrí...
 - objaviť aj v tom poslednom človeku brata
- o CIC: Bratský život má byť tak usporiadaný, aby napomáhal rodinný život a napomáhal vlastné povolanie každého

Súčasná doba je poznačená roztrieštenosťou - osobnou i spoločenskou. Ale nie je to jav len súčasnej doby.

Človek túži a je aj povolaný k životu v harmónii a v harmonických vzťahoch. Oddávna však vníma, že je tu niečo, čo túto harmóniu narúša. Je to **HRIECH** ktorý vnáša roztrieštenosť do človeka i do medziludských vzťahov.

Opak roztrieštenosti je zjednotenie, jednota. Oddávna prorockým svedectvom úsilia o jednotu boli mnísi, ktorí celé svoje životné snaženie zameriavali na **vnútorné zjednotenie sa so sebou, s Bohom a ľuďmi**. Priam ich meno to prezrádza **MNÍCH** (monos = jeden, jednota) je človek, ktorý sa usiluje o vnútornú jednotu i jednotu s druhými.

Úloha aj pre dnešnú dobu:

**Obnoviť vnútornú jednotu v sebe samých
a jednotu vo vzťahoch.**

Ak je človek vnútorne zjednotený, túži len po jednom – súvisí to so sľubom čistoty

- ✚ Iba Boh stačí." (sv. Terézia)
- ✚ „Môj Boh a moje všetko." (sv. František)
- ✚ Peklo to sú nekonečné prázdny, kde je človek sám so sebou.
- ✚ Do neba ideme vždy spolu.
- ✚ **Objaviť aj v tom poslednom človeku BRATA!**
- ✚ Nemôžeme sa obracať na Boha všetkých, ak odmietame správať sa bratsky.

Pre rehoľníkov popri troch sľuboch: čistota, chudoba, poslušnosť podstatným prvkom je bratský život.

BRATSKÝ ŽIVOT

1. AKO DAR – dar Ducha Svätého
2. AKO ÚLOHA – úsilie človeka

1. Bratský život - AKO DAR

-je darom Ducha Svätého

DUCH SVÄTÝ je SVETLO – dáva chápať Božie veci (skryté hodnoty bratstva)
je SILA – nás narovnáva a pohýna dopredu (učí nás cudzích ľudí milovať ako bratstvo)

dáva ŽIVOT – radosť a šťavu duchovnému životu...

(Ak nám chýba radosť v reh. živote, chýba nám Duch Svätý)

Budovať spoločenstvo nie je v prvom rade úloha nás ľudí, ale v prvom rade je to úloha Ducha Svätého, až potom naša.

DUCH SVÄTÝ dáva rozmanitosť, ale spôsobuje aj jednotu – utvára jednotu v rozmanitosti!!!

Každému dáva iný dar, aby mohol byť užitočný...

Jednota to nie je rovnosť, ale rozmanitosť. Je ľudské, ak nevieme rozmanitosť prijať. Keď pozveme Ducha Svätého do nášho spoločenstva, **nikdy nevieme, čo môžeme od neho čakať**. Sv. Terézia hovorí Bohu: „Nedivím sa ti Bože, že máš tak málo priateľov, keď robíš také veci“

2. Bratský život - AKO ÚLOHA

- každý dar je aj úlohou!

Keď je komunita bez mystiky, nemá dušu, keď je komunita bez askézy, nemá telo.

Aj Bratskom živote ide o **spolupôsobenie Božej milosti a ľudského úsilia**.

Dar provokuje odpoveď!

Vedomie, že všetko čo mám je darom od Boha ma vedie k rozhodnutiu nenechať si nič pre seba, ale všetko dať do spoločného – byť darom pre druhých.

Askéza sa často chápe nesprávne ako niečo negatívne - umŕtvovanie. Je to len polovičná pravda. Ak niečo má zomrieť, tak len preto, aby niečo mohlo žiť! Keď sa snažím o dobro, pre zlo už nie je miesto.

Askéza je **cvičiť – trénovať – získať čnosť**

Čnosť je dispozícia konať dobro, schopnosť konať dobro vytrvale i za cenu vnútornej obety i napriek prekážkam vnútorným i vonkajším.

Pre čnosť je dôležité **umenie stredy**. Celý duchovný život je ako umenie – umenie žiť – žiť akurát!

V nacvičovaní nejakej čnosti je dôležité mať jasné ciele: prečo čnosť? Sú také dva hlavné dôvody: **Boh a uľahčiť druhým život s nami**. Dobro sa nám má stať druhou prirodzenosťou. Máme byť tvorcami spoločenstva, nie len jeho konzumentmi...

Pre budovanie bratského spoločenstva je potrebné získať si zo strany človeka základné mravné čnosti:

SILU, SPRAVODLIVOSŤ, MÚDROSŤ, MIERNOSŤ

SILA

Aby mohol človek žiť v reholi – v bratskom spoločenstve, musí byť statočný. **Sila je schopnosť vytrvať v dobrom, keď hrozí nebezpečenstvo** (keď to začne byť nevýhodné, keď to nikto nechváli...) Takáto situácia si vyžaduje viac trpezlivosti ako odvahy t.j. **znášať zlo, ktoré nemôžeme odstrániť**. Východiskom je viera. Často ide o trpezlivé znášanie „šedého“ každodenného rehoľného života, keďže spoločný život je najväčšie pokánie.

Človek potrebuje silu, **aby sa nenechal otráviť spoločným životom**, aby ničomu nedával prednosť pred láskou ku Kristovi. **Aby vedel povzbudzovať druhých**, aj keď sám trpí a je smutný, no s nádejou v srdci, s vnútorným tichým pokojom a radosťou si povie – to je v poriadku!

Sila sa ďalej prejavuje v trpezlivosti v znášaní neuznania, v umení „stredy“, v odvahe začínať vždy znova a **v rozhodnom úsilí nenechať sa ubiť blbosťami** (= ženské hobby!!!) Život je ťažký sám o sebe nemusíme si problémy ešte vyrábať – nenechať sa zatahnúť do stáleho riešenia problémov. Neznechucovať sa a neuzatvárať sa do svojho sveta. Oči mať upreté na Ježiša a šetriť sily na to, čo od nás Boh chce. **Nestrácať čas, ktorý máme na plnenie Božej vôle!**

Často a pýtať: Čo Pane odo mňa chceš? Neriešim cudzie problémy, nerobím čo nemám?

ZNÁSAJTE SA V LÁSKE!

Môžeme mať dojem, že trpezlivosť je stratou času. Vítaziť nad sebou z lásky k druhým – ale nie so zatŕatými zubami, ale s trpezlivosťou vľúdnosťou – nie je stratou času.

MÚDROSŤ

Spravodlivosť hovorí čo sa má robiť, **múdrosť volí správne prostriedky**.

Múdrosť ako **opatrnosť**, diskrečno = **umenie rozlišovať**.

Počiatkom múdrosti je **ochota nechať sa poučiť** - od ľudí i tých najjednoduchších, z chýb, zo situácií... - nemyslieť si, že mám správne riešenie na všetko. Duch Svätý má neskutočné množstvo riešení... Povedať o niekom, že žije múdro je to isté ako povedať že dobre žije.

Múdrosť je tiež **schopnosť predvídať** t.j. vyhýbať sa dvom krajnostiam:

- všetko si chcieť obstaráť sám
- nestarať sa o nič, úplne sa spoľahnúť

Múdrosť je **schopnosť poznať stred!**

Múdrosť je charakteristická čnosť pre predstavených – na nich je posledné slovo. „Všetko skúmajte a čo je dobré toho sa držte!“ sv. Pavol

Múdry človek je schopný **prijímať vlastné limity** t.j. od seba i od druhých nechcieť viac ako Pán Boh, ale ani **nepodporovať** seba i druhých v zle... Ani individualizmus, ani komunitarizmus. Pr. potrebovala by som sa **vyspať** – ide u mňa o únavu alebo lenivosť? Nekonám na základe: keď druhá, tak aj ja? (od JA k MY, od MOJE ku KRISTOVO)

Múdrosť sa prejavuje **citom pre vhodnú chvíľu – cit pre vhodnosť**.

Program výchovy a vzdelávania schválený Ministerstvom školstva SR rozhodnutím č. 197/99-41 zo dňa 28.5.1999, uvádza medzi organizačnými formami predškolského vzdelávania **didaktické aktivity**. Charakterizuje ich ako ekvivalent organizačnej formy zamestnania, ako sled didaktických aktivít organizovaných v menších skupinách motivovaných priamo alebo nepriamo učiteľkou.

V oblasti predškolskej pedagogiky je to v kategórii organizačných foriem nový pojem. Práve preto sa v pedagogickej praxi o ňom mnoho diskutuje a polemizuje. Diskusia sa zameriava skôr na praktickú časť, na realizáciu týchto aktivít v priamej práci s deťmi. Program výchovy a vzdelávania detí v materských školách treba chápať ako rámcový, jeho ciele si každá učiteľka prispôsobuje daným podmienkam vlastnej materskej školy. Ciele si stanovuje vo všetkých organizačných formách – zamestnaniach a didaktických aktivitách.

Žiadna organizačná forma, teda ani hry a činnosti podľa voľby detí, ranné cvičenie, stravovanie, hygiena, pobyt vonku a záujmové činnosti sa nemôžu realizovať bezcieľne. Na základe stanoveného cieľa si učiteľka určí spôsob, formu a prostriedky ako stanovený cieľ dosiahne. K tomu jej pomáha téma týždňa, mesiaca, resp. dlhšieho časového úseku – projektu, ktorý vychádza z ročného obdobia, udalostí, ktoré deti bezprostredne vnímali, pozorovali či prežívali.

Premyslené a systematické plánovanie determinuje úspešnosť výchovno-vzdelávacieho procesu. Je to náročná, ale zaujímavá a tvorivá práca. Od toho, ako dobre naplánujeme a pripravíme činnosti a hry detí, do značnej miery závisí úspešnosť ich ďalšieho vývinu a úspešnosť pedagogickej práce učiteľky.

V dobrom pláne sa prelína to, čo chceme deti naučiť s tým, čo deti poznajú zo skutočného života a čo ich zaujíma. Budujeme na tom, čo už deti vedia, ovládajú a rady robia. Musíme im poskytnúť dostatok času na samostatné skúmanie, hľadanie, experimentovanie. Necháme deti vždy dokončiť to, čo robia, aj keby sa plán mal predĺžiť o ďalší týždeň, resp. dlhšie časové obdobie.

JEAN PIAGET

- skĺbil psychologický a epistemologický prístup pri štúdiu otázok vzniku a vývinu poznania. Základ v pôvode a vývine poznania odvodzuje od interakcie subjektu s prostredím, od činností, prostredníctvom sa subjekt obracia na svet. K mechanizmom formovania poznania nachádza mechanizmy biologickej prípravy organizmov na dokonalejšiu formu prispôsobenia sa prostrediu, ktorú u človeka predstavuje samotné poznanie a inteligencia.

„Všetko má svoj čas.“ (Kaz 3,1)
Je čas hovoriť a je čas mlčať.
Je čas napomínať a je čas povzbudzovať.
Je čas smútiť a je čas radosť sa

SPRAVODLIVOSŤ

Sú dve úrovne spravodlivosti: – **robím, čo mám robiť**
– **to čo hovorím si aj myslím a podľa toho aj konám**

jednou z prekážok spravodlivosti je *slabosť a nerozhodnosť*.

Spravodlivosť súvisí s láskou. Často sme nespravodliví k tým, ktorí nám „nesedia“.

Keď Ježiš nám pred svojim umčením dáva nové prikázanie „Milujte sa navzájom, ako som ja miloval
svet“ (Jn13,34)

Pozn: *Láska*

- *eros* – *láska príťažlivá* (Boh nás priťahuje)
- *filia* – *láska bratská* (príťažlivosť duchovná – rovnaká „krvná skupina“ –
sme si povzbudením, aj keď spolu nie sme)
- *agape* – *láska priateľská* (láska z presvedčenia
– nerozumieme si zvlášť dobre, ale prejeme si dobro...)

Každá láska má pôvod v Bohu.

Spravodlivosť **dáva každému priestor**. Tu má miesto aj láska k nepriateľom – ako milosrdenstvo t.j. aj
keď nedostávam nič naspäť.... Láska zakrýva množstvo hriechov.

MIERNOSŤ

Čnosť miernosti pomáha **ovládať svoje citové hnutia**, napr. hnev, vnútornú zlobu, chuť pohoršiť sa
na niekym ...

Hnev sám o sebe nie je zlý. Prudkosť je charakterová vlastnosť. Hnevať sa máme na zlé myšlienky.

Hnev je ale nebezpečný, keď sa usídli v duši ako zatrpknutosť, trpkosť duše – pričom si človek
obnovuje myšlienky na krivdy, chuť pomstiť sa... (čo je tak isto zlé, ako by sa človek pomstil...) *Hnevom sa
prejavuje pýcha*. Ten kto sa hnevá, pokladá seba za lepšieho ako je ten na koho sa hnevá.

